

ուղևորութեան մասին (1685 Մայիս) գրած են Տոքթ. Թորգոմեան⁽¹⁾ և Հ. Ակինեան⁽²⁾: Մենք՝ իբրև լրացուցիչ տեղեկութիւն՝ այստեղ առաջ կը բերենք Երեմիայի վերաբերեալ հատուածները Օրագրութեան Ամգեցիին, որ էջմիածին կը գտնուէր 1685 Յունիս 2—Նոյ. 3: Սաղմոսավանք, 1685 Օգոստ. 2. «Երեմիան եկն էջմիածնայ» (թղ. 68բ):— Անդ, Օգոստ. 5. «ԶԱստուածաշունչն առին Երեմիային եւ չթողին բանիլ» (թղ. 69ա):— Անդ, Օգոստ. 6. «Երեմիան մեզ բարկացաւ թէ Աւետարանն ցոյց կու տաս մի եւ նեղացուց զմեզ» (թղ. 69ա):— Օգոստ. 8. «Երեմիա պալին Ոհանավալնք (եկն) վասն Աստուածաշնչին (անդ)⁽³⁾:— Երեւան, Սեպտ. 24. «Ապտուլան եւ Երեմիան ուխտ գնացին ի Մուղնի» (թղ. 70բ):

Շատ հաւանական է որ Երեմիա իր էջմիածին գլտնուած այս միջոցին ինքն իսկ եղած է խմբագրողը Եղիազար կաթողիկոսի առ Պարսից Խանն ուղղած թուրքերէն նամակին (Յաւել. էջ 524—25), զոր իր ձեռքով ընդօրինակած է մեր Թիւ 1058 Զեռագրին մէջ (թղ. 79ա—բ): Էջմիածնի մէջ գրած է Համառոտ Յայսմաւուրբ մը թուրքերէն լեզուաւ, ուղղեալ իր որդւոյն Գրիգորիս վարդապետի: Երեմիայի ինքնաձեռագիր այս հատորը այժմ կը պահուի մեր Մատենադարանին մէջ ու կը կրէ 1076 թուահամարը⁽⁴⁾: Այնտեղ յօրինած է

(1) Ստամպոլոյ Պատմութիւն, էջ 173—174:

(2) Զէլէպի, էջ 53—56:

(3) Երեմիա Կարբիի Յովհաննավանքէն կամ Ս. Յովհաննու Կարապետի վանքէն (Բրտորոմոս) 1686 թուականով Կ. Պոլիս իր յոյն մէկ բարեկամին կը գրէ հայատառ թուրքերէն նամակ մը, ուր ի միջի այլոց ըսուած է. «Այիա Բրտորոմոս թուրպէսի հուզուրնտէ եազըլուպ պու վասիէթի հագիր» (Յաւել. էջ 523):

(4) Զեռագրի մեր կողմէ նկարագրութիւնը տե՛ս Հ. Ն. Ակինեան, Զէլէպի, էջ 129—31: